

У березні 2018 року споживча інфляція сповільнилася в річному вимірі до 13.2% з 14.0% у лютому. У місячному вимірі індекс споживчих цін зріс на 1.1%.

Попри певне зниження, фактична інфляція в річному вимірі залишилася дещо вищою за прогноз, опублікований у "Інфляційному звіті" за січень 2018 року, та за цілі Національного банку.

Основною причиною високої інфляції було насамперед більш суттєве, ніж очікувалося, подорожчання продуктів харчування. Також підтримувало інфляційний тиск подальше зростання виробничих витрат, зокрема на оплату праці. На цінах позначилося і швидке відновлення споживчого попиту внаслідок підвищення соціальних стандартів. Відповідно, залишалися високими й інфляційні очікування окремих груп економічних агентів.

Водночас проведення Національним банком жорсткої монетарної політики стримувало інфляційний тиск, зокрема через канал обмінного курсу. Як і очікувалося, попередні підвищення облікової ставки зробили більш привабливими фінансові інструменти в гривні, що сприяло припливу іноземного капіталу. Разом зі збільшенням надходжень валютної виручки від експортерів це спричинило перехід від девальваційного тренду до зміцнення гривні з кінця січня 2018 року. Посилення гривні як відносно долара США, так і валют країн – торговельних партнерів позначилося насамперед на цінах палива (уповільнилися до 18.9% р/р) та імпортних товарів.

Базова інфляція в березні уповільнилася до 9.4% р/р. Показник базового ІСЦ у річному вимірі практично відповідав січневому прогнозу, нівелювавши попередні відхилення. Уповільнення базової інфляції передусім пояснюється суттєвим послабленням імпортованої інфляції. Сповільнилося зростання цін на одяг та взуття (до 0.5% р/р), темпи зростання яких і в попередні місяці були невисокими. Курсовий чинник, підсилений розширенням пропозиції імпортової сировини, зумовив також сповільнення зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки (до 11.8% р/р).

Фактор зміцнення обмінного курсу гривні також позначився на динаміці цін в окремих видах послуг, на собівартість яких суттєво впливає імпортна складова. Зокрема, уповільнилося зростання вартості послуг закладів особистого догляду, хімчисток, комунікаційних послуг. Однак зростання вартості низки інших послуг (закладів відпочинку та швидкого харчування, обслуговування автомобілів тощо) пришвидшилося під тиском з боку споживчого попиту та виробничих витрат. У підсумку темпи зростання вартості послуг, що входять до базової інфляції (14.9% р/р), практично не змінилися порівняно з попереднім місяцем. Зростання споживчого попиту також зумовило прискорення зростання цін на інші непродовольчі товари (до 5.2% р/р).

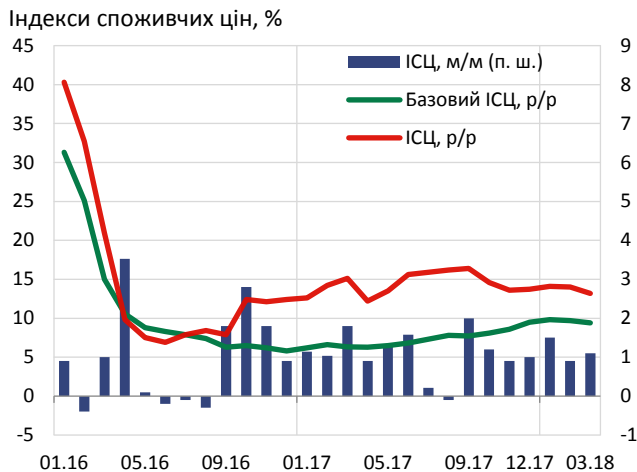
Ціни на сирі продукти харчування в березні продовжували зростати високими темпами (23.3% р/р), випереджаючи січневий прогноз. Основним джерелом тиску на ціни сирих продуктів харчування залишалися фактори пропозиції (зокрема подальше падіння в тваринництві, збереження значних обсягів експорту та скорочення запасів овочів і фруктів минулого врожаю). Крім того, вагомий внесок мав і споживчий попит.

Відповідно високими темпами продовжували зростати ціни на м'ясо та молоко (відповідно на 22.3% р/р та 17.7% р/р), а зростання цін на яйця, овочі борщового набору та яблука прискорилося (відповідно до 61.7% р/р, 42.3% р/р та 60.7% р/р).

Дещо стримували зростання цін цієї групи динаміка відповідних світових цін, а також розширення імпортової пропозиції. Так, у березні тривало сповільнення зростання цін на тепличні овочі та тропічні фрукти.

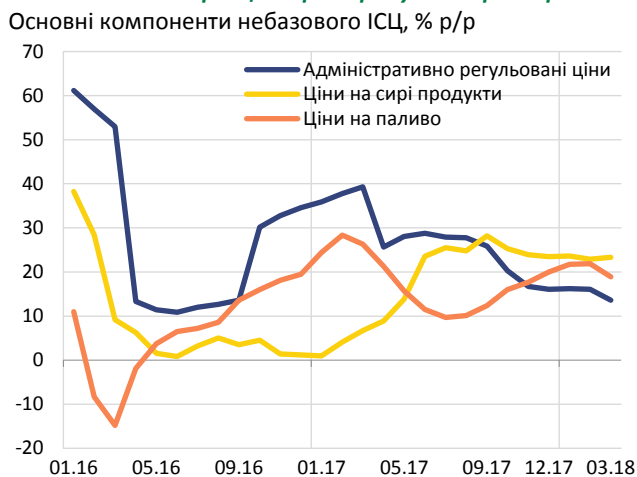
Темпи зростання адміністративно регульованих цін знизилися (до 13.6% р/р), що відбулося в тому числі за рахунок бази порівняння (у березні минулого року підвищено тарифи на електроенергію та акцизи на більшість алкогольних напоїв). Водночас попри незначне сповільнення ціни на хліб та тютюнові вироби зростали високими темпами (відповідно 17.7% р/р та 33.7% р/р), а також тривало зростання тарифів на водопостачання та водовідведення.

У березні 2018 року споживча та базова інфляція уповільнилася

Джерело: ДССУ.

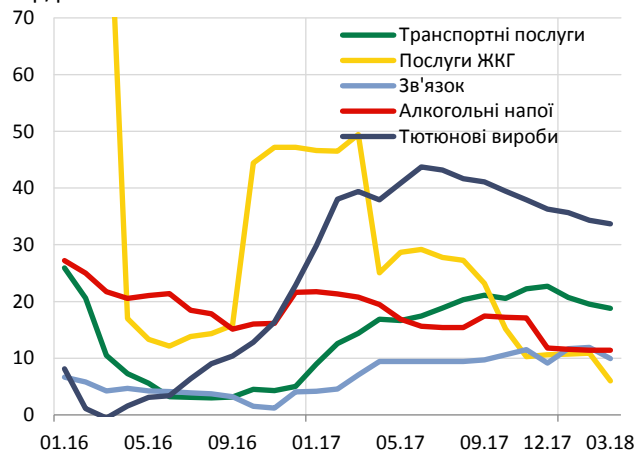
Небазова інфляція також уповільнилася передусім за рахунок адміністративно регульованих цін та цін на паливо. Однак інфляція сирих продуктів прискорилася...

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

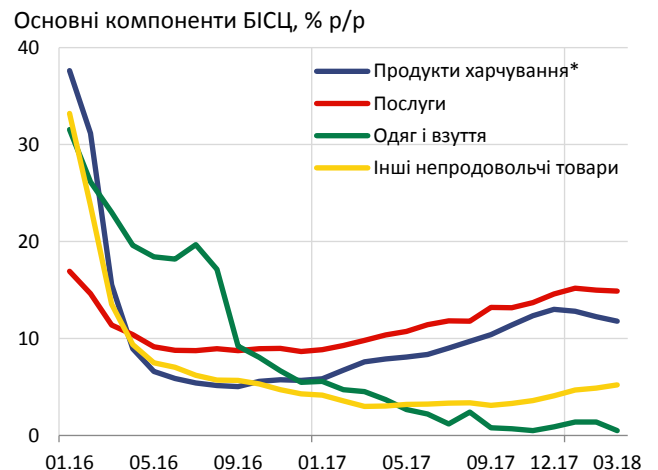
Темпи зростання адміністративно регульованих цін знизилися, що відбулося переважно за рахунок бази порівняння

Компоненти адміністративно регульованих цін і тарифів, % р/р

Джерело: ДССУ.

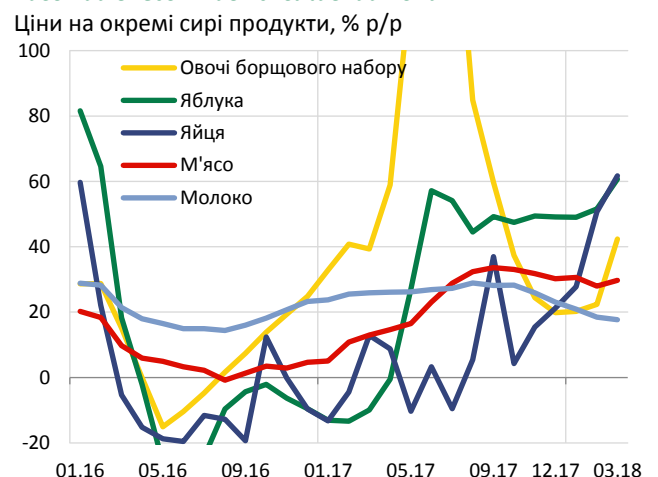
Послаблення впливу імпортованої інфляції стримувало зростання цін на товари та послуги, що входять до БІСЦ

*З високим ступенем оброблення.

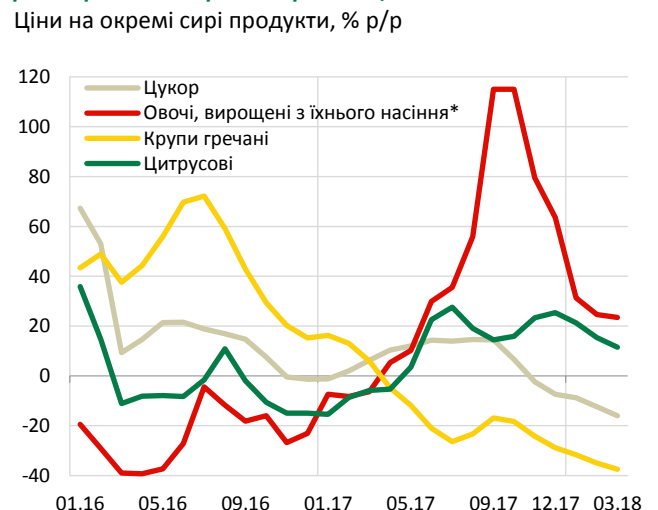
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

... передусім через фактори пропозиції (зокрема падіння у тваринництві та збереження значних обсягів експорту). Вагомий внесок мав і споживчий попит

Джерело: ДССУ.

Децю стримували зростання цін на сирих продукти послаблення тиску з боку світових цін, а також розширення імпортової пропозиції

* Включають помідори, огірки, перець, баклажани та кабачки.

Джерело: ДССУ.

У березні 2018 року зростання індексу цін виробників уповільнилося до 15.9% р/р з 19.6% р/р у лютому. У місячному вимірі ціни виробників зросли на 0.3%.

Уповільнення зростання цін відбулось у більшості видів переробної та добувної промисловості, насамперед як наслідок відповідних тенденцій на світових ринках.

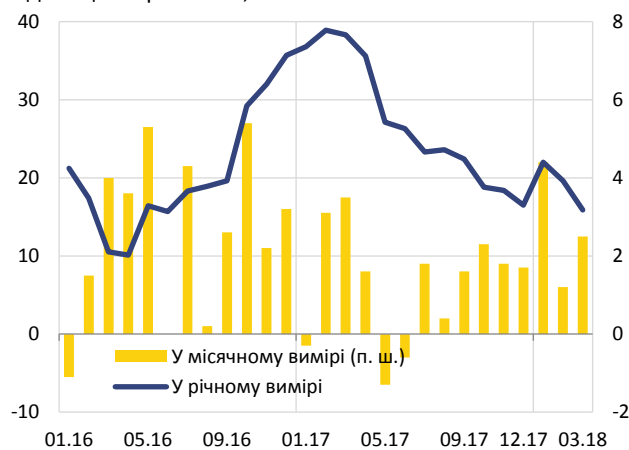
Зокрема внаслідок падіння світових цін на залізну руду знизилася ціна в добуванні металевих руд (на 0.7% р/р), що призвело до уповільнення зростання цін у металургії (до 19.7% р/р). Корекція світових цін на нафту на початку 2018 року продовжувала відображатися в сповільненні зростання цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (до 17.1% р/р). Також менш швидко зростали ціни в хімічній промисловості (до 9.6% р/р), зокрема через нижчі, ніж у минулому році, світові ціни на добрива.

Зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря незначно уповільнилося (до 22.4% р/р) насамперед завдяки зниженню цін на електроенергію ТЕС через нижчі, ніж минулого року, ціни на імпортоване вугілля.

Також нижчими темпами зростали ціни у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (до 10.3% р/р). Зокрема поглибилося падіння цін у виробництві цукру (до 20.1% р/р) через зниження зовнішнього попиту та достатньо високого врожаю цукрового буряку в Україні. Крім того, тривало сповільнення зростання цін у виробництві молочних продуктів та хлібобулочних і борошняних виробів (відповідно до 12.7% р/р та 13.2% р/р). Водночас дещо вищими темпами зростали ціни у виробництві м'ясних продуктів (23.9% р/р) під впливом несприятливої ситуації у тваринництві, а також у виробництві напоїв (18.8% р/р), що зокрема пов'язано з відміною знижки на спирт для окремих виробників горілчаної продукції.

У березні 2018 року тривало сповільнення зростання індексу цін виробників ...

Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

... передусім завдяки уповільненню зростання цін у добувній та переробній промисловості...

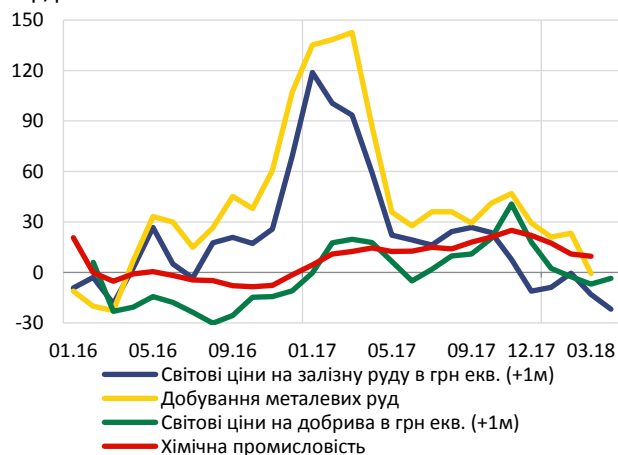
Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

... під впливом низхідних цінових тенденцій на світових ринках

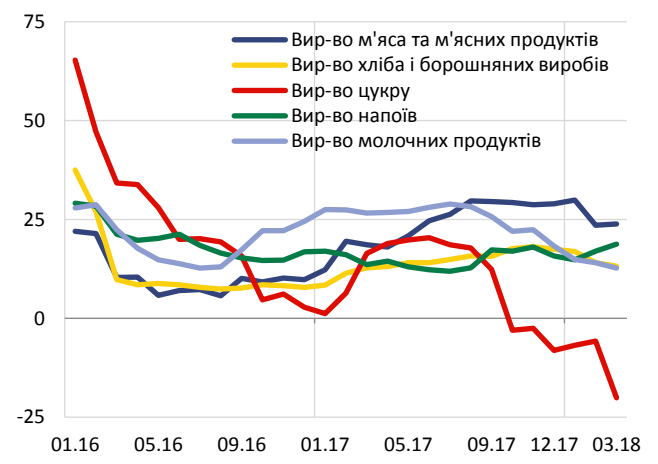
Ціни в окремих галузях промисловості та на світових ринках, % р/р

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін на продукти харчування також знизилися, однак тенденції в підгалузях харчової промисловості були різноспрямованими

Ціни в підгалузях харчової промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2016 – 2018 роках							
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
	частка ІСЦ для 2018 року, %	у річному вимірі, %					зміна за березень 2018 року, %
		2016 рік	2017 рік	2018 рік			
				січень	лютий	березень	
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	14.1	14.0	13.2	1.1
Базова інфляція	58.9	5.8	9.5	9.8	9.7	9.4	1.4
Небазова інфляція *	41.1	17.5	19.4	19.8	19.4	17.9	0.8
сирі продукти	18.6	1.2	23.5	23.6	22.9	23.3	1.3
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.5	34.6	16.1	16.2	16.1	13.6	1.0
паливо	4.0	19.5	20.0	21.8	21.9	18.9	-2.5
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	42.6	3.3	17.7	17.9	17.3	17.3	1.1
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	20.6	20.2	20.2	1.3
Одяг і взуття	5.6	5.5	0.9	1.4	1.4	0.5	9.6
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	6.1	47.2	10.6	10.7	10.9	6.0	0.3
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	11.5	47.5	52.7	52.1	48.1	1.6
водопостачання	0.2	42.1	20.2	20.6	22.8	23.4	0.7
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.0
природний газ	1.7	42.0	1.2	1.2	1.2	1.2	0.0
центральне опалення	1.1	89.3	3.8	3.7	3.7	3.7	0.0
електроенергія	1.0	60.0	28.1	28.1	28.1	0.0	0.0
Транспорт	11.8	11.4	16.7	17.1	16.5	14.9	-0.7
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	11.7	11.9	9.9	0.6
Освіта	1.5	13.7	14.9	15.3	15.3	15.3	0.2

Окремі компоненти ІЦВ							
	частка ІЦВ для 2018 року, %**	у річному вимірі, %					зміна за березень 2018 року, %
		2016 рік	2017 рік	2018 рік			
				січень	лютий	березень	
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	22.0	19.6	15.9	0.3
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.7	85.1	30.4	23.1	23.5	12.7	-4.8
Добування кам'яного вугілля	2.5	40.4	47.8	37.1	39.1	39.1	0.0
Добування сирової нафти та природного газу	5.1	76.5	16.1	11.1	8.2	8.9	-1.1
Добування металевих руд	6.0	107.2	29.3	21.1	23.3	-0.7	-10.7
Переробна промисловість	65.7	22.6	18.5	18.0	15.2	13.7	0.2
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.2	16.2	12.5	11.9	10.9	10.3	0.5
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	34.4	25.4	17.1	-3.7
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-1.4	21.9	17.5	10.9	9.6	0.7
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	11.9	10.2	11.5	1.5
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.1	9.5	12.5	13.8	11.7	11.8	1.8
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	18.4	41.8	26.9	26.8	21.7	19.7	0.2
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	11.4	17.9	22.1	16.7	18.7	1.6
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	51.5	4.0	31.1	29.0	22.4	3.1

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2017 рік.

Список скорочень:

p/p – у річному вимірі, до відповідного місяця/періоду попереднього року

вир-во – виробництво

e/e – електроенергія